Lieta Nr.C31283515

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2015.gada 16.septembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese I. Zelmene rakstveida procesā izskatīja civillietu biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" maza apmēra prasībā pret SIA "FEAS" par zaudējumu piedziņu regresa kārtībā.

Aprakstošā daļa

2015.gada 27.aprīlī biedrība "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" (turpmāk – prasītāja) vērsusies Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ar prasību pret SIA "FEAS" (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2006.gada 25.augustā, plkst.19:15 notika ceļu satiksmes negadījums, kurā tika iesaistīts SIA "UNILĪZINGS" īpašumā un atbildētājas SIA "FEAS" turējumā esošais transportlīdzeklis ekskavators JCB 3CX Super ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/LR, kuru vadīja atbildētāja darbinieks /pers. A/, un /pers. B/ piederošais transportlīdzeklis HONDA CIVIC ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, kuru vadīja pati transportlīdzekļa īpašniece. Par iepriekš minēto ceļu satiksmes negadījumu tika izdota Ceļu policijas izziņa par ceļu satiksmes negadījumu. Pretrunīgo vadītāju liecību dēļ nav pierādāms, kura vadītāja rīcība konkrētajā ceļu satiksmes negadījumā bija pretrunā Ceļu satiksmes noteikumiem un cēloņsakarībā ar notikušo sadursmi. Atbildētājs ceļu satiksmes negadījuma brīdī nebija veicis transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu.

Prasītāja norāda, ka ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus un saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk – OCTA likums) 31.panta septītās daļas nosacījumiem, katra ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā vadītāja atbildība par iepriekš minētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā radītājiem zaudējumiem ir dalāma kā 50% pret 50%.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā tika nodarīti zaudējumi /pers. B/ piederošajam transportlīdzeklim HONDA CIVIC ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, kas bija apdrošināts AAS "BALTIKUMS".

Pamatojoties uz AAS "BALTIKUMS" 2006.gada 23.maija zaudējumu atlīdzības pieprasījumu un rēķinu Nr.36791, kā arī OCTA likuma 51.panta pirmās daļas 1.punktu, prasītājs 2007.gada 22.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.460/T-291/2007 atlīdzināt AAS "BALTIKUMS" izmaksāto atlīdzības summu 302 LVL jeb 429,71 EUR apmērā, kas ir 50% no sertificēta eksperta kopējiem remonta izdevumiem jeb 252 LVL, kā arī atlīdzības

par lietas administrēšanas izdevumiem 50 LVL apmērā.

Prasītāja 2008.gada 27.martā nosūtīja atbildētājai pretenziju par zaudējumu 429,71 EUR apmērā atlīdzināšanu ar lūgumu veikt samaksu. 2008.gada 21.aprīlī atbildētāja sniedza atbildi uz pretenziju, taču samaksa netika veikta. 2011.gada 20.maijā prasītāja nosūtīja atbildētājai atbildi uz 2008.gada 21.aprīļa vēstuli un nosūtīja atkārtotu pretenziju ar lūgumu veikt samaksu līdz 2011.gada 3.jūnijam, taču samaksa netika veikta.

Tā kā atbildētāja neveica parāda samaksu, prasītāja, atbilstoši 2008.gada 3.novembra sadarbības līguma Nr.00910-10-08 nosacījumiem, pilnvaroja SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētājas parādu, kas radīja prasītājai papildus zaudējumus 60,50 LVL jeb 86,08 EUR apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā. Prasītāja norāda, ka papildus zaudējumi, kas radušies kā zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanas izdevumi, saskaņā ar OCTA likuma 51.panta trešās daļas 1.punktu ir izdevumi, kas radušies atgūstot no Garantijas fonda izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību regresa kārtībā.

2011.gada 6.septembrī SIA "Julianus Inkasso Latvija" nosūtīja atbildētājam pretenziju par parādsaistību atmaksu līdz 2011.gada 13.septembrim, taču parāda apmaksa netika veikta.

Tā kā apmaksa netika veikta, prasītāja par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.aprīlim aprēķināja atbildētājai likumiskos procentus 92,12 EUR apmērā.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai galveno parādu 515,79 EUR apmērā, likumiskos procentus 92,12 EUR apmērā, kā arī visus tiesas izdevumus un noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, 31.panta septīto daļu, 51.panta trešās daļas 1.punktu, Civillikuma 3., 1759., 1765., 1775., 1779. un 1784.pantu.

2015.gada 1.jūlijā tiesā saņemti atbildētājas SIA "FEAS" rakstveida paskaidrojumi par prasību, kuros atbildētāja, pamatojoties uz Civillikuma 1756., 1765. un 1776.pantu, norāda, ka prasību neatzīst.

Atbildētāja paskaidro, ka 2006.gada 30.augustā notikušajā ceļu satiksmes negadījumā nebija vainojams atbildētājai piederošais transportlīdzeklis, turklāt negadījuma apstākļi neesot tikuši vispusīgi un pilnīgi izmeklēti, kā to noteic OCTA likuma 31.panta 1.daļa. Atbildētāja uzskata, ka tai nevar uzlikt par pienākumu atbildēt par negadījuma rezultātā bojāto transportlīdzekli.

Vienlaikus atbildētāja, pamatojoties uz Civillikuma 1756. un 1765.pantu norāda, ka neviena likuma norma nenoteic atbildētājai pienākumu maksāt prasītājai likumiskos procentus. Pat tad, ja tiesa apmierinās prasību, pienākums maksāt prasītājas norādīto likumisko procentu summu iestāsies tikai brīdī, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Turklāt atbildētāja norāda, ka nav pamata piedzīt zaudējumus, kas prasītājai radušies sakarā ar trešās personas izmantošanu piedziņas procesā, jo prasītāja pati ir izvēlējusies šādus papildus izdevumus.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots.

Motīvu daļa

Iepazinusies ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma pilnībā.

Lietā nav strīda, ka 2006.gada 25.augustā Rīgā, Zemgales priekšpilsētā, noticis ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā sadūrās SIA "UNILĪZINGS" īpašumā un atbildētājas SIA "FEAS" turējumā esošais transportlīdzeklis ekskavators JCB 3CX Super ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/LR, kuru vadīja /pers. A/, un /pers. B/ piederošais transportlīdzeklis HONDA CIVIC ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, kuru vadīja pati transportlīdzekļa īpašniece. Ceļu satiksmes negadījuma izraisītājs nav noskaidrots vadītāju pretrunīgo liecību dēļ. Minēto apstiprina Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes 2006.gada 30.augusta izziņa Nr.08-3030 (11.lietas lapa).

Lietā nav strīda, ka ceļu satiksmes negadījuma brīdī atbildētāja nebija veikusi turējumā esošā transportlīdzekļa, ekskavatora JCB 3CX Super ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/LR, īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu.

Lietā nav strīda, ka /pers. B/ piederošajam transportlīdzeklim HONDA CIVIC ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, ceļu satiksmes negadījumā tika nodarīti bojājumi.

No lietā esošā biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" lēmuma par izmaksu Nr.460/T-291/2007 redzams, ka 2007.gada 22.jūnijā biedrība „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" pieņēmusi lēmumu un 2007.gada 26.jūnijā izmaksājusi HONDA CIVIC ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ apdrošinātājam - AAS „BALTIKUMS" apdrošināšanas atlīdzību 252,00 LVL apmērā (lietas 24., 25.lapa).

Lietā ir strīds par to, vai pie apstākļiem, kad ceļu satiksmes negadījumā vainojamā persona nav tikusi noskaidrota, prasītāja ir tiesīga vērst regresa prasību par zaudējumu piedziņu pret atbildētāju.

No lietas materiāliem izriet, ka ceļu satiksmes negadījuma izraisītājs nav ticis noskaidrots vadītāju pretrunīgo liecību dēļ. Tomēr tiesa vērtē kritiski atbildētājas argumentu, ka SIA "FEAS" turējumā esošais transportlīdzeklis nebija vainojams ceļu satiksmes negadījumā, tādēļ prasītājas prasība nav pamatota. OCTA likums paredz risinājumu situācijās, kad nav tikusi noskaidrota ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto vadītāju atbildības pakāpe. Proti, OCTA likuma 31.panta septītajā daļā noteic: "Ja ir zināmas ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas, bet to pretrunīgo liecību dēļ nav iespējams noteikt šo personu atbildības pakāpi, tad, zaudējumus atlīdzinot, pieņem, ka atbildības pakāpe ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir vienāda." Turklāt lietā nav iegūti pierādījumi atbildētājas norādītajam, ka 2006.gada 25.augustā notikušā ceļu satiksmes negadījuma apstākļi neesot tikuši vispusīgi un pilnīgi izmeklēti.

Savukārt OCTA likuma 41.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka: "Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzinga gadījumā — līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju." Tiesai nav pamata apšaubīt, ka ekskavatora JCB 3CX Super ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/LR īpašnieks bija SIA "UNILĪZINGS", savukārt līzinga ņēmējs – atbildētāja SIA "FEAS". Minēto apstiprina arī lietas materiālos esošā 2008.gada 21.aprīļa SIA "FEAS" atbilde uz pretenzijas pieteikumu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja, atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktam, pamatoti vērsusies ar regresa prasību pret transportlīdzekļa līzinga ņēmēju, šajā gadījumā – atbildētāju.

Pie konstatētiem apstākļiem, kad ir noskaidrots, ka ceļu satiksmes negadījuma izraisītājs nav zināms vadītāju pretrunīgo liecību dēļ, taču ir zināmas abas ceļu satiksmes

negadījumā iesaistītās personas, un ir pierādīts fakts, ka atbildētāja savu civiltiesisko atbildību saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu netika apdrošinājusi, tiesa atzīst, ka biedrības „Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" regresa prasība par apdrošināšanas atlīdzības vienas puses no AAS „BALTIKUMS" izmaksātās summas apmērā, jeb 358,56 EUR (252,00 LVL), piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka apdrošinātāji izveido, un Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu, kura mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis.

Savukārt saskaņā ar OCTA likuma 51.panta trešo daļu, no Garantijas fonda līdzekļiem sedz arī izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā.

Atlīdzības lietas administrēšanas izdevumi aprēķināti un izmaksāti AAS „BALTIKUMS" 71,14 EUR (50 LVL) apmērā, saskaņā ar 2005.gada 28.februāra līguma Nr. TAB/SAD-1 "Par savstarpējo sadarbību atlīdzību lietu administrēšanā" (lietas 21., 22. un 26.lapa).

Vienlaikus prasītāja norāda, ka tā atbilstoši 2008.gada 3.novembra sadarbības līguma Nr.00910-10-08 nosacījumiem, pilnvaroja SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētājas parādu, kas radīja prasītājai papildus zaudējumus 86,08 EUR (60,50 LVL) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

Tiesa vērtē kritiski atbildētājas argumentu, ka nav pamata piedzīt zaudējumus, kas prasītājai radušies sakarā ar trešās personas izmantošanu piedziņas procesā, jo prasītāja pati ir izvēlējusies šādus papildus izdevumus. Ar lietā esošo 2008.gada 27.marta prasītājas pretenzijas pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu un 2011.gada 20.maija prasītājas atkārtotu pretenziju par zaudējumu atlīdzināšanu pierādīts, ka prasītāja veica visu iespējamo, lai atgūtu parādu bez trešo personu iesaistīšanas, taču atbildētāja parāda samaksu noteiktajā termiņā neveica. Likums neuzliek atbildētājai par pienākumu parāda piedziņu veikt neiesaistot trešās personas parāda piedziņas procesā, tādēļ prasītāja tiesiski izmantoja starp prasītāju un SIA "Julianus Inkasso" noslēgto sadarbības līgumu Nr.00910-10-08, lai veiktu parāda atgūšanu.

Turklāt, kā norādījis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments savā spriedumā lietā SKC-0093/2015*,* OCTA likuma 41. pants, kurā noteikts to subjektu loks, pret kuru apdrošinātājs vai Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgi celt regresa prasību, neparedz ierobežojumus attiecībā uz regresa prasības tiesības īstenošanu tikai trešajām personām izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summas apmērā. Pildot ar likumu noteikto pienākumu nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību (OCTA likuma 44. panta pirmā daļa), Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs Garantijas fonda līdzekļus izlieto ne tikai apdrošināšanas atlīdzības izmaksai, bet arī ar to saistītu pasākumu finansēšanai. Šie izdevumi tāpat kā trešajai personai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība rada prasītājai mantiski novērtējamu pametumu jeb zaudējumus. Liedzot Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam iespēju atgūt no atbildētāja, kurš nav apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību, visus

līdzekļus, kas no Garantijas fonda iztērēti, lai segtu viņa vainas dēļ trešajai personai nodarītos zaudējumus, tiktu akceptēta situācija, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisījusī persona tiek atbrīvota no zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma, kas ir pretrunā ar Civillikuma 1779.pantu. (*sīkāk skat.: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.jūnija spriedums lietā SKC-0093/2015*).

Ievērojot OCTA likuma 51.panta trešās daļas regulējumu un pieminēto judikatūru, tiesa atzīst par pamatotu no atbildētājas prasītājas labā piedzīt zaudējumus 157,22 EUR apmērā (71,14 EUR + 86,08 EUR), t.i. AAS „BALTIKUMS" apdrošināšanas lietas administrēšanas izdevumus un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā.

Prasītāja, atbilstoši Civillikuma 1765.pantam, lūgusi piedzīt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.aprīlim 92,12 EUR apmērā.

Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētājas argumentu, ka neviena likuma norma nenoteic atbildētājai pienākumu maksāt prasītājai likumiskos procentus, un pat tad, ja tiesa apmierinās prasību, pienākums maksāt prasītājas norādīto likumisko procentu summu iestāsies tikai brīdī, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā. Tiesa ir nodibinājusi atbildētājas SIA "FEAS" parāda samaksas kavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta pirmo punktu, procenti jāmaksā arī bez noteiktas ierunas uz likuma pamata par katru parāda samaksas kavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Savukārt Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tad tas ir seši procenti no simta gadā. Turklāt, Civillikums nenoteic, ka pienākums maksāt likumiskos procentus rodas tikai ar tiesas sprieduma stāšanos likumīgā spēkā; parādnieka pienākums maksāt likumiskos procentus rodas ar brīdi, kad konstatēts parāda samaksas nokavējums.

Ņemot vērā iepriekš minēto un faktu, ka izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nav atmaksāta, tiesa atzīst par pamatotu un samērīgu piedzīt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.aprīlim 92,12 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājam piespriežami tā samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 607,91 EUR līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva par prasību 91,19 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopā 95,89 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, ko nav sedzis prasītāja veiktais maksājums. No lietā esošās izziņas redzams, ka kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 5,58 EUR, līdz ar ko no atbildētājas ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 0,88 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $204.^1$ pantu, atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 189.-195., 204.[1] un 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda:

biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasību pret SIA "FEAS" apmierināt pilnībā.

piedzīt no SIA "FEAS", reģistrācijas Nr.40003770928, par labu biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas numurs 40008084453, parādu 515,79 EUR, likumiskos nokavējuma procentus par periodu no 2011.gada 13.septembra līdz 2015.gada 10.aprīlim 92,12 EUR un tiesas izdevumus 95,89 EUR, kopā 703,80 EUR (septiņi simti trīs *euro* un 80 centi).

Noteikt biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% no piedzītās un nesamaksātās parāda 515,79 EUR apmērā summas.

Piedzīt no SIA "FEAS", reģistrācijas Nr.40003770928, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,88 EUR (88 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316. Maksājumu dokuments, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu, iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts izgatavots 2015.gada 16.septembrī.

Tiesnese I.Zelmene